

3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ**Τάξη: Γ΄**

ΘΕΜΑ: «Ασφάλεια και υγιεινή στα σχολικά κτίρια, διαχείριση σεισμικών κινδύνων ασφάλειας, υγιεινή χώρων και μαθητών, καταναλωτικά προϊόντα και κυλικεία στα σχολεία σε συνάρτηση με την ιστορία της περιοχής»

Σχολικό έτος 2003-2004

Το μάθημα της Τεχνολογίας των πρώτων χρόνων του Γυμνασίου έδωσε ένα δείγμα της ομαδικής εργασίας. Θέλουμε να επεκτείνουμε την ομαδικότητα και να φθάσουμε σε υψηλή δημιουργικότητα.

Η αναζήτηση των πληροφοριών να γίνει αφ' ενός μεν από την προσωπική τους εμπειρία και αφετέρου από σύνολο πηγών (βιβλία, εγκυκλοπαίδειες, περιοδικά, διαδίκτυο, γονείς και διάφορους φορείς της περιοχής).

Εδώ δίνουμε μεγάλη σημασία στη βοήθεια των Φιλολόγων στην έκφραση του σωστού προφορικού και γραπτού λόγου του συνόλου της μαθητικής κοινότητας. Εδώ ακόμη πρέπει να ειπωθεί ότι η προσέγγιση των θεμάτων έχει πολλές και διάφορες οπτικές γωνίες από Μαθηματικής και Τεχνολογικής, Φυσικής, Χημείας, Αισθητικής αγωγής, περιβάλλον και Θρησκευτικής ακόμη προσέγγισης με κατάλληλη χρήση Γλώσσας και Ιστορίας.

Δραστηριότητες

- α) Το επίκαιρο θέμα των σεισμών ήταν εκείνο που βοήθησε να μελετήσουμε μία πληθώρα εικόνων και φωτογραφιών από το διαδίκτυο. Καταγράφηκαν τα συναισθήματα και κατόπιν βγήκαν ομάδες μελέτης από νοσοκόμες, διασώστες, πυροσβέστες, αστυνομικούς, στρατός, εθελοντών κ.τ.λ. Άλλες ομάδες από ΜΜΕ, ραδιόφωνο, τηλεόραση, δημοσιογράφοι, εφημερίδες ακόμη και ομάδες εργολάβων, μηχανικών για κολόνες, σίδερα, ερείπια, μπάζα.
- β) Οι ίδιες ομάδες εργασίας ασχολήθηκαν και κατέγραψαν τους διάφορους χώρους του σχολείου από άποψη καθαριότητας με σύγχρονη μελέτη της ιδιομορφίας του σχολείου όχι μόνο από άποψη κατασκευαστικής αλλά και λόγο παλαιότητας. Δώσαμε προτάσεις για καλύτερες συνθήκες στους ήδη υπάρχοντες χώρους.
- γ) Η καθαριότητα του αέρα και ο εξαερισμός των χώρων ήταν επίσης ένα επίκαιρο θέμα με ιδιαιτερότητες. Δόθηκαν και εδώ προτάσεις.
- δ) Η υγιεινή των μαθητών και του Σχολείου, ένας αλληλένδετος κρίκος. Εξετάστηκαν προτάσεις όχι μόνο προληπτικής ιατρικής με θέμα τις ουσίες αλλά και η ατομική καθαριότητα και των ίδιων με αναμενόμενη καθαριότητα και υγιεινή του χώρου του σχολείου.
- ε) Ο εκρηκτικός συνδυασμός έλλειψης χώρων παιχνιδιού, έλλειψη χρόνου γονέων και απουσίας επικοινωνίας παιδιών -γειτόνων, καθιστούν την τηλεόραση τον σημαντικότερο παράγοντα απασχόλησης ψυχαγωγίας και διαπαιδαγώγησης των παιδιών. Η πραγματοποίηση προγραμμάτων στο σχολείο μας , που είναι το 3ο Γυμνάσιο Με-

νεμένης, θεωρείται μεγάλη ανάγκη λόγω της ιδιαιτερότητας και ποικιλίας των μαθητών-τριών (τσιγγάνοι, παλιννοστούντες, δύσκολο οικογενειακό περιβάλλον κ.τ.λ.)

Η συμμετοχή όλων των μαθητών είναι μαζική και καλοπροαίρετη.

Η ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα υγιεινής και καθαριότητας σε σχέση με την ιστορία της περιοχής. Η συναισθηματική φόρτιση σε σχέση με την φωτογράφιση των σεισμών και μεθοδολογία τρόπων αντιμετώπισης των σεισμών. Η καθαρά σχολική γνώση και μαθητοκεντρική αντιμετώπιση της μάθησης δεν βοηθά στην κατανόηση του φαινομένου και ερευνών, για τον λόγο αυτό πρέπει να μεγαλώσουμε τα ενδιαφέροντα των μαθητών και οι ίδιοι να γίνουν εργάτες των πειραμάτων και όχι απλοί αποδέκτες. Να δώσουμε μεγάλη σημασία στην διαφορετικότητα των απόψεων.

Αποτελεσματική Αντιμετώπιση

- 1) Να γίνει βίωμα η προληπτική αντιμετώπιση των σεισμών και συχνά να γίνεται άσκηση ετοιμότητας.
- 2) Η καθαρότητα των σχολικών χώρων με τον κατάλληλο εξοπλισμό δημιουργεί συνθήκες καλύτερης διαβίωσης.
- 3) Προβληματισμοί σε σχέση με την ατομική υγιεινή και η δια βίου οργάνωση της γνώσης μέσω των συνθηκών υγιεινής.
- 4) Προληπτική Ιατρική και πέρα ύλης των προβληματισμών στην οικογένεια και στο εγγύς περιβάλλον.
- 5) Καταναλωτικά προϊόντα και μαθητής, σύγκριση της αλήθειας, ότι το 77% διαμορφώνεται με επικίνδυνα διατροφικά πρότυπα με την συνδρομή των γονέων. Να συνειδητοποιηθεί ότι τα παιδιά τείνουν αντί να διατρέφονται. Ποσοστό του marketing γίνεται βραδυφλεγής βόμβα. Θέλαμε να δούμε ότι οι διατροφικές συνήθειες είναι αυτές που δημιουργούν πρόβλημα υγείας και ανάπτυξης.
Συμπερασματικά ακόμη το 85% διαθέτει κάθε λογής από απαγορευμένα προϊόντα.
Τρία δεδομένα κακού, διατροφικά άχρηστα προϊόντα - ανοχή της πολιτείας - γονεϊκό ταμείο (χαρτζιλίκι).

Θεσσαλονίκη 1978



Καλαμάτα 13/9/86



Αθήνα 7/9/99



Οι κυριότεροι Σεισμοί στην Ελλάδα την τελευταία τριακονταετία

Πληγείσα περιοχή	Ημερομηνία	Μέγεθος	Επιπτώσεις
Άγιος Ευστράτιος	19-2-1968	7,1	20 νεκροί, 39 τραυματίες, 175 καταρρεύσεις κτιρίων
Ζήτιδος Θεσσαλονίκης	20-6-1978	6,5	45 νεκροί κυρίως από την κατάρρευση οκταώροφης πολυκατοικίας στη Θεσσαλονίκη, 220 τραυματίες, 9.480 κτίρια με μη επισκευάσιμες βλάβες. Σημαντικές ζημιές στις περιοχές Θεσσαλονίκης, Βόλβης - Λαγκαδά, Κιλκίς, Ξερρών, Χαλκιδικής.
Αλυμυρός Βόλου	9-7-1980	6,5	24 τραυματίες, 5.222 κτίρια κατεστραμμένα. Ζημιές σε Μαγνησία, Φθιώτιδα, Λάρισα.
Περαχώρα - Αλκυονίδες	24-2-1981	6,7	20 νεκροί, 500 τραυματίες, 22.554 κτίρια με μη επισκευάσιμες βλάβες. Πολλές υλικές ζημιές σε: Κορινθία, Βοιωτία, Αττική, Φωκίδα, Εύβοια.
Καλαμάτα	13-9-1986	6,0	20 νεκροί, 80 τραυματίες, κατάρρευση 4 πολυκατοικιών στην πόλη της Καλαμάτας. Ολοκληρωτική καταστροφή του Ελαιχωρίου. Από τα 9.124 κτίρια της Καλαμάτας το 20% κρίθηκαν κατεδαφιστέα. Σημαντικές ζημιές και σε χωριά.
Κοζάνη - Γρεβενά	13-5-1995	6,6	Εκτεταμένες ζημιές. Καταρρεύσεις πολλών κτιρίων σε χωριά της ευρύτερης περιοχής.
Αίγιο	15-6-1995	6,1	26 νεκροί, κατάρρευση ενός ξενοδοχείου και μιας πολυκατοικίας. Εκτεταμένες ζημιές.
Κόνιτσα	26-7-1996	5,2	Εκτεταμένες ζημιές. Βλάβες σε κτίρια κυρίως στην πόλη της Κόνιτσας και σε γύρω χωριά.
Πάργαθα - Αθήνα	7-9-1999	5,9	143 νεκροί, 400 περίπου τραυματίες, 37 καταρρεύσεις κτιρίων. Εκτεταμένες βλάβες σε κτίρια των δυτικών, βορειοδυτικών και νοτιοδυτικών περιοχών της Αττικής. 85 άνθρωποι απεγκλωβίστηκαν ζωντανοί μέσα από τα ερείπια.

Επιστροφή

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΣΚΟΥ

Τάξη: Α΄ και Β΄

ΘΕΜΑ: «Ψωμί και κρασί»

Σχολικό έτος 2003-2004

- Οι υπεύθυνοι καθηγητές:** Λιούτα Αναστασία, φιλόλογος
Συροπούλου Μαρία, φυσικός.
- Συμμετείχαν οι καθηγητές:** Ανδρουλάκης Νικόλαος, θεολόγος
Πάπιστας Δημήτριος, μαθηματικός

Κριτήρια επιλογής του θέματος

- Η ανάγκη γνωριμίας και εξοικείωσης των μαθητών με δύο παραδοσιακά είδη διατροφής μας.
- Η σύνδεση τους με την Ιστορία, Λαογραφία και Θρησκεία του τόπου μας.

Σκοπός και Στόχοι

- Να γνωρίσουν οι μαθητές τις πρώτες ύλες παρασκευής των προϊόντων αυτών και τις συνθήκες καλλιέργειας και συγκομιδής.
- Να κατανοήσουν τους παραδοσιακούς και σύγχρονους τρόπους παρασκευής τους, καθώς και την μεγάλη ποικιλία ειδών ψωμιού και κρασιού.
- Να καταλάβουν την οικονομική σημασία των ειδών αυτών στην τοπική και γενικότερα στην Ελληνική κοινωνία.
- Να συνδέσουν τα προϊόντα αυτά με την Ιστορία, την Λαογραφία και τη Θρησκεία μας.

Δραστηριότητες

Στάδιο 1ο:

- Με τη μέθοδο του καταιγισμού ιδεών, πολύπλευρη και ελεύθερη προσέγγιση του θέματος.
- Ομαδοποίηση των εννοιών σε ενότητες
- Δημιουργία ομάδων εργασίας με αντίστοιχη κατά ενότητα κατανομή εργασιών.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΤΑ ΕΝΟΤΗΤΑ

1. Κλιματολογικές συνθήκες, τρόποι καλλιέργειας και συγκομιδής πρώτων υλών.
2. Παρασκευή ψωμιού - κρασιού και ποικιλίες προϊόντων
3. Σχέση οικονομίας και παραγωγής στην Ελλάδα
4. Ιστορικά στοιχεία. (αναδρομή στην Ομηρική κοινωνία, στην Κλασική περίοδο, στη Βυζαντινή κοινωνία)
5. Λαογραφικά στοιχεία.
6. Θρησκεία και Συμβολισμοί.
7. Απεικόνιση σχετικών θεμάτων στην τέχνη των περιόδων που προαναφέρθηκαν

8. Συλλογή παραμυθιών σχετικών με το θέμα, διηγημάτων, ποιημάτων (ελληνικών και ξενόγλωσσων)

Συνεργασία με τους καθηγητές αντίστοιχων ειδικοτήτων, για την εξεύρεση πηγών πληροφόρησης.

Στάδιο 2ο

- Παρουσίαση και σχολιασμός του υλικού στην τάξη.
- Ταξινόμηση και επιλογή των πληροφοριών.
- Παιχνίδι στην τάξη πάνω στην ετυμολογία των λέξεων άρτος-ψωμί, οίνος- κρασί

Στάδιο 3ο

- Επίσκεψη σε χώρους παρασκευής των προϊόντων, φωτογράφιση, συνεντεύξεις. Καταγραφή εντυπώσεων με ζωγραφική.

Στάδιο 4ο

- Συγκέντρωση και επιμέλεια των εργασιών.
- Παρουσίαση της εργασίας στο σχολείο.

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Υπήρξε μεγάλο ενδιαφέρον για συμμετοχή.

Τονίζεται η αδυναμία των μαθητών στην επιλεκτική χρήση έντυπου υλικού και ο ενθουσιασμός τους σε θέματα που αφορούν εξωσχολική δράση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΘΕΤΟΥΜΕ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΑΝΑΦΕΡΘΗΚΑΝ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

A. ΨΩΜΙ

1. Ψωμί κι αλάτι φάγαμε μαζί
2. Το'κανε ψωμοτύρι
3. Του Αγίου Λουκά σπείρε κουκιά
4. Τ' αγόρασε για ένα κομμάτι ψωμί
5. Αδειανό καρβέλι, φίλο δεν πιάνει
6. Αδικίας σπυρί αν φυτρώσει, δεν σταχιάζει
7. Ακέραιο νάναι το ψωμί, αγκαίνιαστο το πιάτο
8. Ακριβός στα πίτουρα τζαι, φτηνός στο αλεύρι
9. Αλέθει ο μύλος τζαι στράφιν τζαι πουργουρίν
10. Ο καλός ο μύλος όλα τα'αλέθει
11. Εάν είχαμε ψωμί και κρεμμύδια, η γειτόνισσα θα μας δάνειζε τη χύτρα
12. Αν είχε ο σκύλος πίτουρα δεν θα'κλαιγα τ'αλεύρι
13. Αν κι έχεις κανέναν ψωμίν, ας εης κοκκέν γλώσαν
14. Αν ξισκάλιζεν τα δόντια του, ψωμί δικό μας θάβρεις
15. Από βράδυ αλέθαμε και το πρωί καλαμπόκι
16. Από δυο λιθάρια βγαίνει αλεύρι
17. Όποιος δε θέλει να ζυμώσει δέκα μέρες κοσκινίζει
18. Από καλόν καρπόν, καλόν ψωμίν
19. Από μιλωνάς δεσπότης
20. Η βάση ψήνει το ψωμί, μα δεν το καλοψήνει
21. Γερό κριθάρι θέριζε, και στάρι παλληκάρι
22. Η νύφη κι αν θέλει να ζυμώσει, έξω κοσκινίζει
23. Μα τη δύναμη του ψωμιού
24. Μα τούτη τη μπουκουνιά

25. Σ' αυτό το σπίτι έφαγα ψωμί και δεν γίνεται να του κάνει κακό
26. Το ψωμί και το νερό κάνουν τον άνθρωπο γερό
27. Όταν λείπει το ψωμί η μέρα γίνεται διπλή
28. Απ' όλα τα μυρωδικά, κάλιο μυρίζει ο φούρνος
29. Λίγα είναι τα ψωμιά του
30. Αυτή η δουλειά έχει ψωμί
31. Θα πούμε το ψωμί ψωμάκι
32. Ο νηστικός καρβέλια ονειρεύεται
(Ζωή Τσομπανίδου Α τάξη)
33. Ξένο σκύλο κι αν ταΐξεις, μόνο τα ψωμιά σου χάνεις
34. Ξένο ψωμί, καλόκοπο μαχαίρι
35. Ξερό ψωμί και γελασμένο πρόσωπο
36. Όποιος σπέρνει αμπέλια, θερίζει πείνα
37. Ψωμί δεν γίνεται χωρίς προζύμι
(Καλταβερίδου Γεωργία Α τάξη)



B. ΚΡΑΣΙ

1. Ρίξε νερό στο κρασί σου
2. Αγάλι αγάλι φύτευε ο φρόνιμος τ' αμπέλι
3. Αγάλι αγάλι γίνεται η αγουρίδα μέλι
4. Της Αγια- Μαρίνας ρόγα, τ' Αϊ Λιά σταφύλι και της Παναγίας γεμάτο το κοφίνι
5. Αδειανό βαρέλι φίλο δεν πιάνει
6. Αμπέλι όσο μπορείς και σπίτι όσο χωρείς
7. Τ' αμπέλια θέλουν αμπελουργούς, τα σπίτια αφεντάδες
8. Το βερεσέ κρασί, δυο φορές μεθάει
9. Γλυκό κρασί σε σκύλινο τομάρι
10. Οίνος ευφραίνει καρδίαν ανθρώπων
(Ζωή Τσομπανίδου)



ΠΟΙΗΜΑΤΑ

- Θα σε ρωτήσω Δέσποτα, πόσα πινάκια σπέρνεις
- Σπέρνω σιτάρι δώδεκα κριθάρι δεκαπέντε
μα κείνο το ζηλέψανε περδίκια και λαγούδια
παίρνω το ντουφέκι μου και πάω να τα σκοτώσω
Μήτε περδίκια σκότωσα, μήτε λαγούς έπιασα
Μον' θέρισα κι αλώνισα, όλα τα'αποφαγούδια
Και κάνω χίλια μετρητά και χίλια μετρημένα.



Άλεθε μύλε άλεθε
Βγάλ' τ' αλεύρια τα ψιλά
Τα πίτουρα σου τραγανά
Να τρώσι οι χωροφύλαται
Κι ο 'νωματάρχης το τσυλί
Να κάθεται στην αγκώνη



ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ

Τάξη: Α2, Β1, Β2, Β5, Γ1, Γ4

ΘΕΜΑ: «Τόποι και άνθρωποι στον καιρό τα γυρίσματα»

Σχολικό έτος 2003-2004

*(Διαπολιτισμική προσέγγιση των μαθητών του Εσπερινού Γυμνασίου Αμπελοκήπων)***Υποενότητες:**

- 1) Έθιμα, παραδόσεις, παραμύθια, παιχνίδια, λαϊκός βίος και τέχνη (Αγγελοπούλου Μ., Κάλφα Ε.)
- 2) Μουσική, χοροί. (Ανδρέου Μ., Νικολαΐδης Σ.)
- 3) Ενδυμασία, διατροφή. (Παπαρδέλας Α., Αριστερίδης Α.)
- 4) Κατοικία, αρχιτεκτονική, εργασία, εκπαίδευση. (Αποστολάκης Α., Ζάικος Γ.)

Γιατί επιλέξαμε αυτό το θέμα:

- ❖ Στο σχολείο μας φοιτούν μαθητές που έχουν διαφορετικούς τόπους καταγωγής.
- ❖ Παρουσιάζουν διαφορές ως προς την πολιτισμική τους ταυτότητα και κληρονομιά.
- ❖ Έχουν να επιδείξουν μια ενδιαφέρουσα, πολύπλευρη και ευρεία σειρά πολιτισμικών παραδοσιακών στοιχείων.
- ❖ Ζουν καθημερινά μαζί ένα κομμάτι της ζωής τους, επικοινωνούν, συνεργάζονται, δημιουργούν σχέσεις και ενδιαφέρονται να γνωρίσουν ο ένας τον άλλον.
- ❖ Η ουσιαστική γνωριμία και επικοινωνία περνάει και μέσα από την ιστορία, τον τρόπο ζωής και τον πολιτισμό του καθενός.

Σκοπός:

Διαπολιτισμική προσέγγιση των μαθητών του Εσπερινού Γυμνασίου Αμπελοκήπων

Στόχοι:

- ✓ Να δοθεί η ευκαιρία στους μαθητές να παρουσιάσουν τους τόπους καταγωγής τους, να αναδείξουν τον τρόπο οργάνωσης των τοπικών κοινωνιών και να προβάλλουν τα ιδιαίτερα πολιτισμικά στοιχεία του τόπου τους.
- ✓ Να γνωρίσουμε τη διαφορετικότητα, να μάθουμε ν' αναγνωρίζουμε και να επικροτούμε την προσφορά του κάθε τόπου και λαού στον πολιτισμό.
- ✓ Να είμαστε περήφανοι για τους τόπους καταγωγής μας, αλλά και να μαθαίνουμε μ' ενδιαφέρον ότι αξιόλογο και διαφορετικό έρχεται από κάπου αλλού.
- ✓ Να επικοινωνήσουμε δημιουργικά, να γνωριστούμε ουσιαστικότερα,
- ✓ Και να συνειδητοποιήσουμε ότι οι πολυποικίλες δραστηριότητες του ανθρώπου, ανέκαθεν και τώρα, «συνδιαλέγονται» μεταξύ τους και αλληλοσυμπληρώνονται.

Δραστηριότητες

- 1) Επεξεργασία κάποιων ενδεικτικών κειμένων από τη βιβλιογραφία.
- 2) Εικαστική αναπαράσταση οποιουδήποτε λαϊκού δρώμενου, μοτίβων λαϊκής τέχνης, κ.λ.π.

- 3). Συγκέντρωση υλικού: δείγματα λαϊκής τέχνης, φωτογραφίες, κ.λ.π.
- 4) Δραματοποίηση ενός εθίμου, παραμυθιού.
- 5) Να δουν το ντοκιμαντέρ: «Συνασός της Καππαδοκίας».
- 6) Επίσκεψη στο Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας Θράκης.
- 7) Ν' ακουστεί ένα μήνυμα ή ένα τραγούδι ή ένα σύνθημα ή παροιμίες απ' όλες τις ομάδες, στη γλώσσα του κάθε λαού.
- 8) Εκδήλωση με ζωντανή αφήγηση παραμυθιών από επαγγελματίες του είδους.
- 9) Παρουσίαση μικρογραφίας πραγματικού αργαλειού (τα μέρη του, τρόπος λειτουργίας, ο ρόλος και η χρησιμότητά του από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα σε διάφορους λαούς).
- 10) Κεντημα: παραδοσιακές βελονιές, μοτίβο, σχέδια, χρησιμότητα.
- 11) Αναφορές σε έθιμα που είναι ζωντανά στις μέρες μας σε διάφορες περιστάσεις και σε διάφορους λαούς.
- 12) Σύνταξη ερωτηματολογίων σχετικών με:
 - το λαϊκό κοινωνικό βίο και τέχνη σε διαφορετικούς τόπους και λαούς.
 - τα κανάλια επικοινωνίας και συμβίωσης λαών διαφορετικής καταγωγής και πολιτισμικής ταυτότητας.
- 13) Παραμύθια: η σημασία τους, οι συμβολισμοί τους, τα μαγικά τους στοιχεία, οι επιβιώσεις τους στους λαούς σε διάφορες παραλλαγές.

Βιβλιογραφία

1. Παράδοση κι Ελληνικότητα (Γ. Θεοδοκάς, Δοκίμιο, Ν.Κ. Β' Λυκείου, σελ.489)
2. Παράδοση κι Ελληνική ταυτότητα (Ν. Σβορώνος, Δοκίμιο, Ν.Κ. Β' Λυκείου, σελ.493)
3. Νεοελληνικός λαϊκός βίος - Όψεις και απόψεις: Μ.Γ. Μερακλής, Εκδ. Λιβάνη 2001)
4. Προβλήματα ταυτότητας-Ανάμεσα στην ανωνυμία και στη μισαλλοδοξία (Κ. Μιχαηλίδη, Δοκίμιο, Θεματικοί κύκλοι στο λύκειο, σελ.459).
5. Το παρελθόν και το παρόν (Ε. Παπανούτσος, Δοκίμιο, Θεματικοί κύκλοι Λυκείου, σελ.440)
6. Παράδοση και νεωτερικισμός (Γ. Μπαμπινιώτης, Θεματικοί κύκλοι λυκείου, σελ.445)
7. Η πικρή γνωριμία με το ρατσισμό (Λεό Μπουσκάλια, «Ο πατέρας μου», Θεματικοί κύκλοι λυκείου, σελ.232)
8. Κοινωνικές ταυτότητες (Άννα Φραγκουδάκη, από τον ημερήσιο τύπο, σελ.240, Θεματικοί κύκλοι λυκείου)
9. Οι ρίζες του μίσους (Κορνήλιος Καστοριάδης, από τον ημερήσιο τύπο, σελ.244)
10. Ένα σχολείο για όλους - Το δικαίωμα στη διαφορά (Πολυθεματικό βιβλίο Γυμνασίου για την Ευέλικτη Ζώνη Καινοτόμων Δράσεων, σελ.106-113)
11. Η Ελληνική Τέχνη μετά το 1821: Π. Ζωγράφος-Καραγκιόζης (Δ. Μυταράς, Πολυθεματικό βιβλίο, σελ.57-65)
12. Το μοτίβο του αργαλειού στην Ομηρική και στη Δημοτική μας ποίηση (Θωμά Καλοδήμου, περιοδικό Ν. Παιδεία, καλοκαίρι 1988).
13. -Η οικιακή οικονομία στα μεταβυζαντινά χρόνια
 -Η ελληνική λαϊκή τέχνη
 -Έθιμα και παραδόσεις του ελληνικού λαού

-Η σημασία της ελληνικής παράδοσης.

(Από το βιβλίο της Οικιακής Οικονομίας της Β' Γυμνασίου, σελ.23-40)

14)-Το κέντημα του μαντηλιού

-Θεματικός κύκλος Ξενιτιάς

-Ο ζωγράφος Θεόφιλος

(Από το βιβλίο Κείμενα Ν.Ε. Λογοτεχνίας Β' Γυμνασίου)

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- Θελήσαμε να ενεργοποιήσουμε τους μαθητές, δίνοντάς τους διάφορα ερεθίσματα, ώστε να σκεφτούν μόνοι τους, να συζητήσουν τις απόψεις τους και τις ιδέες τους στο θέμα της πολιτισμικής διαφορετικότητας των ατόμων και της αρμονικής συμβίωσης και συνύπαρξης.
- Θελήσαμε ακόμη να ενεργοποιήσουν τη φαντασία τους, τη δημιουργικότητά τους, τις γνώσεις τους, τις παραδοσιακές τους καταβολές.
- Θελήσαμε τέλος να βοηθήσουμε τους μαθητές να συνεργαστούν σε ομάδες και ύστερα από κοινή προσπάθεια να ολοκληρώνουν μια δουλειά, να καταλήγουν σε ένα συμπέρασμα και να είναι σε θέση να το παρουσιάσουν.

Συμπεράσματα

- Πολλοί μαθητές ένιωθαν διαρκώς το άγχος και την αμηχανία του καινούριου και του νέου.
- Κάποιοι θεώρησαν το πρόγραμμα ως μία ωραία ευκαιρία για να χάσουν μάθημα.
- Κάποιοι άλλοι θεώρησαν πράγματι πως είναι χάσιμο χρόνου σε βάρος των μαθημάτων, της γνώσης και του σκοπού για τον οποίο έρχονται στο σχολείο. (Εσπερινό Γυμνάσιο).
- Υπήρχαν και μαθητές που προσπάθησαν να κατανοήσουν την ουσία του προγράμματος και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του.
- Ακόμη, επειδή οι μαθητές μας είναι εργαζόμενοι, δεν έχουν το χρόνο να ασχοληθούν με την έρευνα της γνώσης.
- Τέλος οι διαφορετικές ηλικίες και οι διαφορετικοί τόποι καταγωγής δημιουργούν προβλήματα τόσο στην επιτυχή συνεργασία μεταξύ τους, όσο και στην κατάκτηση της γνώσης.
- Ωστόσο νομίζουμε πως ένα μέρος του σκοπού και των στόχων που θέσαμε έχει επιτευχθεί.

ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ • 1ο ΔΙΩΡΟ • Πέμπτη 15-1-2004 • ΤΜΗΜΑ Γ4

1. Δόθηκε στους μαθητές *φωτοτυπία σχετικά με το πρόγραμμα της ευέλικτης ζώνης*, την επιλογή θέματος και υποθεμάτων και τους στόχους του.
2. *Συζήτηση πάνω στο θέμα:* ανταλλάχθηκαν απόψεις σχετικά με τη σημασία της πολιτισμικής ταυτότητας του ατόμου και με τον τρόπο που αυτή συνδέεται με το παρελθόν και τους τόπους καταγωγής των ανθρώπων.
3. Έγιναν *κατανοητοί οι στόχοι του θέματος*.
4. Οι μαθητές *εντόπισαν σε χάρτη τους τόπους καταγωγής τους και χωρίστηκαν σε υποομάδες με βάση αυτούς*.

Α' ομάδα:	τόπος καταγωγής:	Ρωσία, Καζακστάν, Γεωργία (4 μαθητές)
Β' ομάδα:	»	Αλβανία (2 μαθητές)
Γ' ομάδα:	»	Ελλάδα (3 μαθητές)
Δ' ομάδα:	»	Ελλάδα (3 μαθητές)
Ε' ομάδα:	»	Ελλάδα (3 μαθητές)
ΣΤ' ομάδα:	»	Ελλάδα (4 μαθητές)
5. Δόθηκε στους μαθητές των ομάδων *ερωτηματολόγιο σε ενότητες* που αφορούν:
 - α) **οικιακή οικονομία του τόπου τους**
 - β) **λαϊκή τέχνη του τόπου τους**
 - γ) **έθιμα του τόπου τους**
 - δ) **χαρακτηρισμός των ανθρώπων του τόπου τους**.
 (Δούλεψαν συνεργατικά κατά ομάδες)

Εκτός του ερωτηματολογίου:

1. **Η πρώτη ομάδα** ανέλαβε να παρουσιάσει κατά το επόμενο δίωρο:
 - ένα παραδοσιακό σαμοβάρι
 - ένα παραδοσιακό χειροποίητο τουμπελέκι (οικογενειακό κειμήλιο) από την περιοχή της Γεωργίας.
 - να φέρουν υλικό ενδεικτικό της πολιτισμικής ταυτότητας του τόπου τους.
 - να καταγράψουν έθιμα και συνήθειες του λαού και του τόπου τους.
2. **Η τρίτη ομάδα** εφοδιάστηκε με μικρογραφία πραγματικού αργαλειού σε κομμάτια, τα οποία ανέλαβε να συναρμολογήσει και να ετοιμάσει εργασία σχετική με τα μέλη του, τον τρόπο λειτουργίας του και τη χρησιμότητά του από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.
Δόθηκε το κείμενο: «Το μοτίβο του αργαλειού στην ομηρική και στη δημοτική μας ποίηση», (Θωμά Καλοδήμου, περιοδικό Ν. Παιδεία, καλοκαίρι 1988).
3. **Η τέταρτη ομάδα** ανέλαβε να συγκεντρώσει παραδοσιακά δείγματα κεντητικής τέχνης. Βοηθητικό κείμενο: «Το κέντημα του μαντηλιού», ποίημα του Κ. Κρυστάλλη.
4. **Η πέμπτη ομάδα:** ανέλαβε τη δραματοποίηση ενός εθίμου. Ορίστηκε αρχηγός-συντονιστής και οι ρόλοι θα αποδοθούν ύστερα από συζήτηση και συνεργασία των μαθητών της ομάδας.

Αξιολόγηση

- Έλαβαν μέρος 19 μαθητές.
- Οι 6 (3η και 4η ομάδα) έδειξαν ικανοποιητικό έως άριστο ενδιαφέρον.
- Οι 8 (1η και 5η ομάδα) έδειξαν μέτριο ενδιαφέρον.
- Οι 6 (2η και 6η ομάδα) έδειξαν ελάχιστο έως μηδαμινό ενδιαφέρον και ασχολήθηκαν μόνο με το ερωτηματολόγιο.

ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ • 2ο ΔΙΩΡΟ • Παρασκευή 23-1-2004 • ΤΜΗΜΑ Γ4

1. Οι μαθητές *παρέδωσαν τα ερωτηματολόγια τους.*
2. **Η τρίτη ομάδα παρουσίασε εργασία σχετικά με τον αργαλειό.** Μας παρουσίασαν σε πραγματική μικρογραφία αργαλειού τα μέρη του, τα είδη του, τον τρόπο λειτουργίας του, τη χρησιμότητά του (πρακτική, ψυχαγωγική, ψυχολογική), από την ομηρική εποχή ως τις μέρες μας (χρησιμοποίησαν το κείμενο: «Το μοτίβο του αργαλειού στην ομηρική και στη δημοτική μας ποίηση).
3. **Η τέταρτη ομάδα** συγκέντρωσε *δείγματα της κεντητικής λαϊκής τέχνης*, και παρουσίασε εργασία σχετικά με τη *θεματολογία* των παραδοσιακών κεντημάτων, τη *χρησιμότητά τους*, τη σύνδεσή τους με διάφορα *έθιμα και σημαντικές στιγμές του λαϊκού βίου*, ενώ μας παρουσίασαν στον πίνακα τις **βασικές παραδοσιακές βελονιές** (σταυροβελονιά, ανεβατό, βυζαντινή κ.λ.π.). (Χρησιμοποιήθηκε το ποίημα του Κ. Κρουτάλλη: Το κέντημα του μαντηλιού).
4. Ακολούθησε συζήτηση κατά την οποία οι μαθητές (από διαφορετικούς τόπους καταγωγής) συμφώνησαν ότι τόσο η χρήση του αργαλειού, όσο και της κεντητικής τέχνης αποτελούν σημαντικούς τομείς του λαϊκού βίου και των δικών τους τόπων.
5. **Η πρώτη και η πέμπτη ομάδα** δεν πρόλαβαν να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους, τις οποίες και δεν παρουσίασαν καθόλου.
Ωστόσο η πρώτη ομάδα έφερε τουριστικές κάρτες με μνημεία μουσεία, τοπία του τόπου καταγωγής τους. Και οι μαθητές κατέγραψαν έθιμα και συνήθειες του τόπου τους.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΩΡΑ (του δεύτερου δώρου)

6. Κατά τη δεύτερη ώρα του προγράμματος προβλήθηκε στους μαθητές **το ντοκιμαντέρ «Συνασός»** και ακολούθησε **συζήτηση** των μαθητών όλων των ομάδων, με βάση τις εντυπώσεις από το ντοκιμαντέρ, με θέμα: **«Η αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων διαφορετικής καταγωγής, εθνικότητας, θρησκείας, πολιτισμικής ταυτότητας σ' έναν τόπο»**. Δόθηκε βοηθητικό ερωτηματολόγιο.

Αξιολόγηση

Οι μαθητές παρακολούθησαν μ' ενδιαφέρον τις παρουσιάσεις εργασιών των ομάδων, όπως και την προβολή του ντοκιμαντέρ «Συνασός». Στη συζήτηση που ακολούθησε πήραν το λόγο 5 άτομα, μερικοί παρακολούθησαν τη διατύπωση των απόψεων μ' ενδιαφέρον, ενώ τρία άτομα απείχαν από τη διαδικασία.

ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ**ΘΕΜΑ: Τόποι και άνθρωποι στον καιρού τα γυρίσματα***(Διαπολιτισμική προσέγγιση των μαθητών του Εσπερινού Γυμνασίου Αμπελοκήπων)***Υποερότητα:** Οικιακή οικονομία, Λαϊκή τέχνη, Έθιμα, Παραδόσεις, Παροιμίες, Παιχνίδια, Παραμύθια, Λαϊκός πολιτισμός.....)**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ**

Όνοματεπώνυμο:.....

Τάξη:.....

Φύλο:

Τόπος καταγωγής:.....

Προσπάθησε να απαντήσεις σε όλες, αν μπορείς, τις παρακάτω ερωτήσεις με ειλικρίνεια. Επειδή αφορούν τον τόπο καταγωγής σου και στοιχεία παραδοσιακά των ανθρώπων του τόπου αυτού, θα μπορούσες να αντλήσεις πληροφορίες για τις απαντήσεις σου από πρόσωπα της οικογένειάς σου μεγαλύτερα σε ηλικία.

A. ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ:

1. Η οικογένεια στον τόπο σου αποτελεί ένα από τα κυριότερα στηρίγματα και στοιχεία του κοινωνικού ιστού;
2. Υπάρχει αλληλοβοήθεια και ισχυρός σύνδεσμος μεταξύ των μελών της οικογένειας;
3. Η στήριξη της οικογένειας αποτελεί στοιχείο προόδου του ατόμου;
4. Ποιος θεωρείται παραδοσιακά αρχηγός της οικογένειας; (πατέρας, μητέρα, παπούς,...)
5. Ο πατέρας βοηθά τη μητέρα στις ασχολίες της και η μητέρα τον πατέρα στις δουλειές του;
6. Συμμετέχουν στις οικιακές ασχολίες και ευθύνες όλα τα μέλη της οικογένειας; (Ποιος περισσότερο, ποιος καθόλου;)
7. Πότε αναλαμβάνει μια γυναίκα όλα τα οικογενειακά βάρη;
8. Το νοικοκυριό και η φροντίδα των παιδιών αποτελούν αποκλειστικά γυναικεία ευθύνη και απασχόληση;
9. Ποιος αναλαμβάνει την ανατροφή των παιδιών;
10. Υπάρχει διαφορά στην ανατροφή αγοριού και κοριτσιού;
11. Παλαιότερα αλλά και σήμερα δίνεται ιδιαίτερο βάρος στην οικοτεχνία; (κεντητική, υφαντική, μοδιστρική, αγγειοπλαστική, ξύλινα σκεύη, εργαλεία.....)
12. Ποια τα βασικά παραδοσιακά επαγγέλματα του τόπου σου; Κάποια θεωρούνται ανώτερα ή πιο επικερδή;
14. Ποιες οι κυριότερες καλλιέργειες στον τόπο σου και ποια τα βασικότερα προϊόντα; (γεωργικά, κτηνοτροφικά, βιοτεχνικά...)
15. Μια γυναίκα, παλαιότερα, μπορούσε να εργάζεται και έξω από το σπίτι σε μια ξένη δουλειά;
16. Η φιλοξενία στον τόπο σου:
 - Είναι υποχρέωση;
 - Σε ποιες περιπτώσεις;
 - Ποιος έχει την κύρια ευθύνη και σε ποιον τομέα;
17. Οι γέροι θεωρούνται σημαντικά και απαραίτητα μέλη της οικογένειας; Συνήθως βρίσκονται στο περιθώριο ή συμμετέχουν ενεργά στην οικογενειακή ζωή;

18. Ποια ηλικία θεωρείται ιδανική για τη σύναψη γάμου;
19. Με ποια κριτήρια επιλέγεται ο-η σύζυγος;
20. Ο θεσμός της προίικας υπάρχει στον τόπο σου και είναι ισχυρός;
21. Ποιος δίνει προίικα, ο άντρας ή η γυναίκα;
22. Ο γάμος στον τόπο σου είναι συνήθως ανδροτοπικός; (ο άντρας παίρνει τη γυναίκα στο δικό του σπίτι, στον τόπο του)
23. Τα παιδιά παίρνουν το επώνυμο και τα ονόματά τους από τον πατέρα ή από τη μητέρα;
24. Τα αρσενικά παιδιά δίνουν περισσότερο κύρος στην οικογένεια ή το αντίθετο;
25. Πώς αντιμετωπίζεται το φαινόμενο της απιστίας; (Είναι απαγορευμένο, συνηθισμένο, επιτρεπτό; Υπάρχει διαφορά στον άντρα και τη γυναίκα;)
26. Η σχέση πεθεράς-νύφης είναι ισότιμη;
27. Η μόρφωση είναι ένας από τους πόθους των γονιών για τα παιδιά τους ή προτιμούν τα χειρωνακτικά και εξαιρετικά επικερδή επαγγέλματα;
28. Πόσα παιδιά κάνει συνήθως μια οικογένεια;
29. Στον τόπο σου σήμερα, αλλά και παλαιότερα παρατηρείται το φαινόμενο της αστυφιλίας;

B. ΛΑΙΚΗ ΤΕΧΝΗ:

30. Η λαϊκή τέχνη στον τόπο σου ικανοποιεί και πρακτικές ανάγκες της καθημερινής ζωής;
31. Χαρακτηριστικά της λαϊκής τέχνης του τόπου σου:
 - Συντηρητικότητα
 - Ζωντάνια
 - Αυθορημισμός
 - Λειτουργικότητα
 - Έντονος διακοσμητικός χαρακτήρας
 - Αφέλεια
 - Άλλα στοιχεία
32. Διακρίνεται στους τομείς (Σημείωσε ν):
 - Αρχιτεκτονική
 - Ζωγραφική
 - Γλυπτική (λιθογλυπτική, ξυλογλυπτική, κ.λ.π.)
 - Κεραμική (αγγειοπλαστική, πήλοπλαστική, κ.λ.π.)
 - Μεταλλοτεχνία, αργυροχρυσοχοΐα
 - Δερματοτεχνία
 - Υαλουργία
 - Υφαντική
 - Κεντητική
 - Ταπητουργία
 - Ραπτική, κατασκευή ενδυμασίας
 - Άλλοι τομείς:
33. Η λαϊκή τέχνη στον τόπο σου διακρίνεται σε: (σημείωσε ν)
 - α) Εκκλησιαστική λαϊκή τέχνη (αγιογραφία, εικόνες, τέμπλα, τοιχογραφίες, ιερά σκεύη, άμφια κ.λ.π.)
 - β) Κοσμική λαϊκή τέχνη (αστική, χωρική, ποιμενική)
34. Υπήρχαν και υπάρχουν στον τόπο σου εργαστήρια λαϊκής τέχνης; Σε ποιους τομείς αφορούν κυρίως; Γιατί;

35. Ποια τα πιο συνηθισμένα διακοσμητικά θέματα της λαϊκής τέχνης του τόπου σου; (σημείωσε ν)
- γεωμετρικά ή γραμμικά
 - αφηγηματικά (καθημερινή ζωή, γάμος, χορός, κυνήγι, κ.ά.)
 - θέματα από τη φύση
 - θέματα με συμβολικό ή μαγικό χαρακτήρα (φίδι, σταυρός, ψάρι, γλάστρα, πετεινός κ.ά.)
 - άλλα θέματα:
36. Γιατί πιστεύεις ότι επιλέγονται τα θέματα αυτά στη λαϊκή τέχνη του τόπου σου;
37. Η λαϊκή τέχνη στον τόπο σου παραμένει ένα μουσειακό είδος ή επιβιώνει και προσαρμόζεται σε νέα δεδομένα;

Γ. ΗΘΗ - ΕΘΙΜΑ - ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Α. ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΖΩΗΣ:

Όπως: το στέριωμα ενός γάμου, η επιθυμία γέννησης ενός γερού παιδιού, η ανάπαυση ενός νεκρού, η ύπαρξη φυλαχτών κ.λ.π.

Γράψτε σύντομα:

Β. ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΑ:

1. Σε έκτακτες περιπτώσεις: αγιασμός, ξηρασίες, επιδημίες κ.λ.π.
2. Τακτικά: Χριστούγεννα, Φώτα, Πάσχα, Δεκαπενταύγουστος, αποκριάτικα, καρποφορία γης, υποδοχή, ξεπροβόδιμα εποχών κ.λ.π.

Γράψε σύντομα:

Γ. ΟΙΚΙΑΚΗ ΖΩΗ:

Όπως: προφύλαξη σπιτιού, θεμελίωση σπιτιού, προετοιμασία φαγητού, ξενιτιά, φιλοξενία, κ.λ.π.

Γράψε σύντομα:

Δ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ:

Π.χ. οι ναυτικοί ταξιδεύουν μετά τα Φώτα, του Σταυρού ευλογείται ο σπόρος του σταριού κ.λ.π.

Γράψε σύντομα:

ΓΕΝΙΚΑ:

Οι άνθρωποι του τόπου σου είναι:

- Χαρούμενοι
- Τους αρέσει το γλέντι και η διασκέδαση ακόμη και σε καθημερινή βάση
- Εργατικοί, φιλόπονοι
- Νωχελικοί
- Επαναστατικοί
- Φιλελεύθεροι
- Ευέξαπτοι
- Αυταρχικοί, αυστηροί
- Φιλήσυχοι
- Φιλειρηνικοί
- Υπομονετικοί
- Φιλόξενοι
- Δημιουργούν εύκολα σχέσεις και φιλίες
- Κλειστοί στον εαυτό τους και στον τόπο τους
- Τοπικιστές Κοσμοπολίτες
- Άλλοι χαρακτηρισμοί: